

Ada Säteri
Irlannin vuoden 1641 kapina ja sen vaikutukset
irlantilaisten etnisyyteen ja identiteettiin

Ada Säteri
Kandidaatintutkielma
Historian ja Etnologian laitos
Jyväskylän Yliopisto
Kevät 2023

Jyväskylän Yliopisto

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Historian ja etnologian laitos
Tekijä Ada Säteri	
Työn nimi Irlannin vuoden 1641 kapina ja sen vaikutukset irlantilaisten etnisyyteen ja identiteettiin	
oppiaine Historia	Työnlaji Kandidaatintutkielma
Aika Kevät 2023	Sivumäärä 19 sivua
Tiivistelmä kandidaatintutkielma Irlannin vuoden 1641 kapinan vaikutuksista irlantilaisten ja muiden Irlannissa asuvien etnisyyteen ja identiteettiin ja miten etnisyys vaikutti heidän elämään ja maineeseen.	
Asiasanat Irlanti, 1641, kapina, etnisyys, identiteetti, väkivalta, ennakkoluulot, rasismi	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Kapinan tausta	6
3. Miten tieto kapinasta levisi.....	10
4. Kapinan vaikutukset.....	13
5. Miten kapinaa on tutkittu	17
6. Päätelmät	19
Lähteet	20

1. Johdanto

Tämän kandidaatintutkielman aiheena on vuoden 1641 Irlannin kapina. Taustaksi kapinalle on hyvä tietää ajan epävakaudesta Britteinsaarilla. Esimerkiksi Englannin sisällissota (1642-1651) ja Skotlannin kapina (1638-1640) on hyvä pitää mielessä. Muut sotaan ja uskontoon liittyvät huolet on myös yleisesti hyvä pitää mielessä. Uskonto oli osa syy englantilaisten epäluottamukseen irlantilaisia ja “old english” henkilöitä kohtaan. “Old English” on nimitys Irlannissa jo satoja vuosia asuneista englantilaistaustaisista henkilöistä kapinan tapahtuma aikana.¹ Toinen ajalle tärkeä etnistä taustaa korostava nimitys on “New English”, millä viitattiin henkilöihin, jotka olivat olleet “old English” henkilöihin verrattuna Irlannissa lyhyen ajan uudisasukkaina. Pidempään Irlannissa asuneet “Old English”-uudisasukkaat usein tukivat kapinaa, kun taas “New English”-nimitystä kantaneet uudisasukkaat olivat sitä vastaan.

Kapinaa vastusti myös suurin osa muista protestanteista uudisasukkaiden lisäksi. Englannin kruunu eli kuningas ja tässä tapauksessa suuri osa parlamentista kuuluivat kapinan vastustajiin. Uskonnon lisäksi toinen syy englantilaisten epäluottamukseen oli Irlannin liittolaissuhteet muiden vihollisiksi katsottujen maiden kanssa.² Irlantilainen Hugh O’Neill (1540-1616) oli nostanut kapinan Irlannissa vuosina 1595-1603 käyttäen apuna espanjalaisia joukkoja. Jo ennen tätä Irlanti oli avoimesti pyytänyt apua Ranskasta ja Espanjasta, joiden kanssa Englanti oli sodassa. Nähtävästi englantilaiset pelkäsivät valloitusta Irlannin kautta ja eivät olleet varmoja monien irlantilaisten tai irlantilaisten tapoja seuraavien ihmisten lojaalisuudesta. Tämä saattaa olla osasyynä Englannin syvenevään syrjintään irlantilaisia ja “Old english” henkilöitä kohtaan, ja tämä epäluottamus kiristi ilmapiiriä Irlannissa ennen kapinaa.

Kapinan taustan selitykseksi on myös hyvä tietää Irlannin “the lord deputy”- titteliä pitävästä Thomas Wentworth, Staffordin ensimmäisestä kreivistä, joka oli kuninkaan vallan sijainen Irlannissa. Kuningas tarvitsi sijaisen vallan pitoa varten Irlannissa, koska se oli liian kaukana

¹ Perceval-Maxwell, 1994

² Perceval-Maxwell, 1994

Lontoosta ja koska kuninkaat eivät usein katsoneet tärkeäksi vieraillla Irlannissa. Wentworth oli siis korkeimman virallisen vallan pitäjä Irlannissa.³ Kuitenkin Wentworthilla oli myös poliittisia vastustajia Irlannissa ja Englannissa, minkä seurauksena hänet teloitettiin vuoden 1641 alussa ennen kapinaa.

Aiemmin on ajateltu kapinan alkaneen pääosin tai ainoastaan Irlannin maanomistus kiistojen ja siirtolaisuuden takia, mutta näitä perusteluja on viimeisten vuosikymmenien aikana kyseenalaistettu. Esimerkiksi irlantilaisia syrjiviä lakeja, kuten ”the oath of supremacy” -laki on otettu esiin ja pidetty yhtenä syynä Irlannin yhteiskunnallisten jännitteiden eskaloitumiseksi kapinaksi. Tällä tutkimuksella haluan kysyä miksi kapina kehittyi ja minkälaiset tekijät vaikuttivat kapinan taustalla. Pohdin aineistojen avulla eri asioiden, kuten uskonnon ja lainsäädännön ja epäluottamuksen merkitystä kapinan syttymiseen ja miten siihen reagoitiin. Erityisesti tutkin kapinan vaikutusta irlantilaisten elämään, maineeseen ja myöhempään historiaan. Pyrin luomaan kattavan kuvan tutkimuskysymysten pohjalta siten, että lukija ymmärtää kapinan merkityksen Irlannin sisällä ja sen ulkopuolella ja että kapinan eri osapuolten aikalaiskäsitykset kapinaa kohtaan tulisivat ilmi. Kapinan kulkua itsessään en pysty tutkimaan, koska tähän liittyviä lähteitä ja kirjallisuutta ei ole tarpeeksi saatavilla.

Alkuperäislähteinä olen käyttänyt juuri kapinan jälkeen julkaistuja tekstejä, mutta tutkimuksen takarajana on 1640-luvun loppu. Yhdeksi alkuperäislähde tyypiksi tutkimukseen on valittu kirjeenvaihto, joita on julkaistu kirjoissa 1640-luvun aikana ja joiden pohjalta pyrin ymmärtämään erilaisia näkökulmia kapinan muistamiseen. Kirjeiden julkisuus täytyy pitää mielessä lähde analyysiä tehtäessä. On hyvä pohtia esimerkiksi sitä, miten tekstit olisi saatettu kirjoittaa eri tavalla, jos ne olisivat tarkoitettu yksityiseen käyttöön. Lähteiden kanssa täytyy pitää mielessä muutenkin lähdekritiikki, sillä kapinassa on aina eri puolia ja kirjoittajat eivät usein ole puolueettomia kertoessaan tapahtuneista asioista. Suurin osa kirjoittajista ovat englantilaisia valtaa pitäviä miehiä, joiden tunteet irlantilaisia kohtaan ovat aggressiivisia. Esimerkiksi suuressa osassa alkuperäislähteitä irlantilaisia kutsutaan ”barbaareiksi”. Näiden lähteiden avulla voidaan hyvin paneutua siihen, miten irlantilaisiin suhtauduttiin, ja jos tekstit olivat julkaistu kapinan aikaan, niin voitaisiin myös tutkia sitä, miten ne vaikuttivat irlantilaisten maineeseen. Lähteiden monipuolisuuden lisäämiseksi olen ottanut mukaan Irlannissa julkaistuja alkuperäislähteitä vertailua varten. Esimerkiksi *The propositions of the*

³ Perceval-Maxwell, 1994

Roman Catholics of Ireland (...) concluding of a peace in the kingdome of Ireland, to the said propositions. ⁴ (1644) on hyvä alkuperäisaineisto, koska sen avulla saa hyvän ymmärryksen irlantilaisten näkökulmasta kapinaan ja siinä käydään läpi heidän kanssakäymistään Englannin kuninkaan Charles I:n kanssa.

Tekstissä tulen mainitsemaan myös vuoden 1641 jälkeen kerättyjä tekstejä eli depositioita, joissa kerrotaan uudisasukkaiden rahallisista menetyksistä. Näissä teksteissä kerrotaan myös tarinoista liittyen kapinaan ja etenkin verilöylyihin. Näissä tarinoissa kuolleiden protestanttien määrää paisuu moninkertaiseksi, mikä on yleistä protestanttien kirjoittamissa teksteissä. Depositioissa olevia menetyksiä on myös epäilty, koska ihmisillä oli syytä suurentaa todellisia menetyksiään. Protestanttien depositiot ovat mainittu monissa käyttämissäni tutkimuksissa, mikä kuvastaa hyvin depositioiden asemaa kapinan historiallisessa tutkimuksessa. Myös omassa tutkimuksessani tuon depositiot esille, koska niitä käytettiin usein propagandistisissa kirjoituksissa, joissa pyrittiin esittämään irlantilaiset huonossa valossa, mutta en käsittele itse tarinoita tarkeemmin.⁵

2. Kapinan tausta

Vuonna 1641 alkaneelle väkivallalle Irlannissa on monia syitä. Jotkin näistä syistä ovat vuosikymmeniä ennen kapinaa vaikuttaneita tekijöitä, kun taas toiset huononsivat Irlannin tilannetta juuri ennen kapinaa. Irlannin poliittinen järjestelmä Englannin alaisena oli puolueellinen, mikä tarkoitti protestanttisten englantilaisten valtaa Irlannin politiikassa. Tämä valta näkyy esimerkiksi "Oath of Supremacy" -valassa, joka piti vakuuttaa ennen kuin henkilö pystyi astumaan virkaan. Tämä oli vala, jolla ihminen toteaa kuninkaan ja näin protestanttisen ylivallan. Tämä tietenkin oli vastaan monien irlantilaisten ja "Old English" ihmisten uskontoa vastaan ja valasta kieltäytyminen saattoi sulkea poliittisia mahdollisuuksia pois. Heidän sijasta miehet, kuten Thomas Wentworth, joka nousi valtaan Englannissa ja myöhemmin Irlannissa, tukivat omia ja Kruunun pyrkimyksiä. Englannista tulleiden poliitikkojen hallussa oli suuri osa Irlannin vallankäytöstä, mutta myös uudisasukkaat pyrkivät saamaan lisää valtaa ja paikkoja parlamentissa, vaikka he usein olivat köyhiä saapuessaan. Usein tämä vallanhalu tapahtui irlantilaisten ja "Old English" -henkilöiden

⁴ Konfederation katolisten anonyymien henkilöiden kirjoittamaa tekstiä ja heidän kanssa käyntiä Englannin kuninkaan kanssa. (1644)

⁵ Kahdeksan papin keräämät depositiot 1640- luvulla. Linkki: [1641 Depositions \(tcd.ie\)](http://tcd.ie)

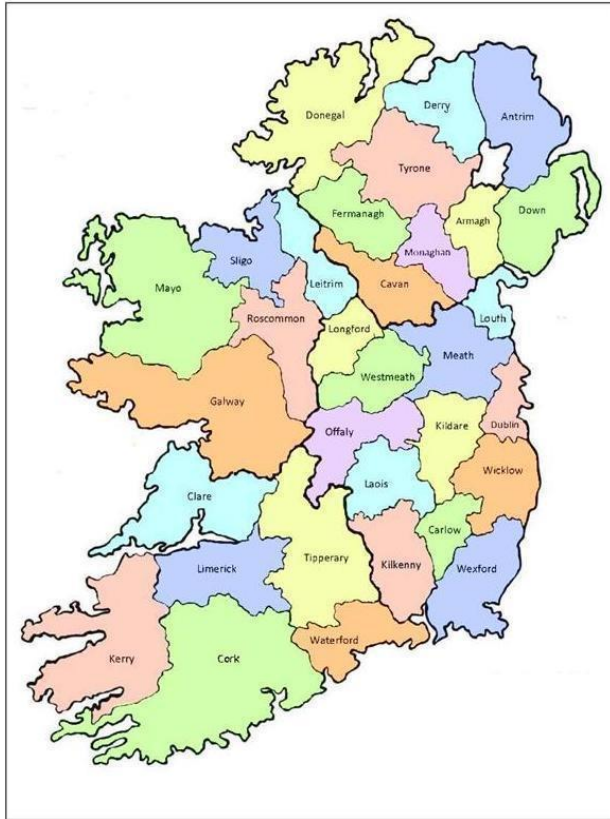
kustannuksella, kuten Perceval-Maxwell sanoo kirjassaan *The Outbreak of the Rebellion of 1641*. (1994) ⁶

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että irlantilaiset ja “Old English” eli vanhat englantilaiset uudisasukkaat eivät olisi pitäneet yhtään poliittista, taloudellista tai uskonnollista valtaa hallussaan Irlannissa. “Old English” -henkilöt olivat olleet Irlannissa jo monia satoja vuosia ja hankkineet itselleen tänä aikana paljon valtaa ja maata.⁷ Perceval-Maxwell sanoo, että he omistivat jopa kolmanneksen Irlannin maasta ennen kapinaa. Heidän valtansa olisi suurimmilla Dublinissa, Kildaren, Kilkennyn, Louthin, Meathin, Länsi-Meathin, Wexfordin ja Galwayn kunnissa ja Ulsterin eteläpuolella. Syntyperäisillä irlantilaisilla ei vaikuttanut olevan yhtä paljon valtaa, kuin “Old English”-henkilöillä, etenkin kun suhteutetaan väkilukuun. Tämä varmaankin johtuu pienestä varallisuudesta sekä maanomistuksesta ja uskollisista eroista. Myös epäluottamus irlantilaisten uskollisuuteen kruunua kohtaan ja ennakkoluulot irlantilaisia kohtaan vaikuttivat tähän tilanteeseen. Pienellä määrällä rikkaimpien irlantilaisten joukossa oli henkilöitä, joilla oli valtaa. Esimerkiksi maanomistajat, jotka olivat mukana maan hallituksessa, kuten ne miehet jotka ottivat osaa Irlannin parlamenttiin, olivat merkittäviä vallankäyttäjiä.⁸ Perceval-Maxwellin mukaan he hyötyivät maan uudisasutuksesta ja olisivat olleet kapinaa vastaan. Rikkaimmilla irlantilaisilla oli eniten valtaa Connacht, Leisterin ja Munsterin alueilla. Alla olevissa kuvista 1 ja 2 pystyy näkemään Irlannin kunnat ja läänit. Kartat ovat valitettavasti moderneja, koska historiallisia ei löydy. Kuntien ja läänien rajat ovat saattaneet tämän takia muuttua hieman kapinan aikaisista rajoista.

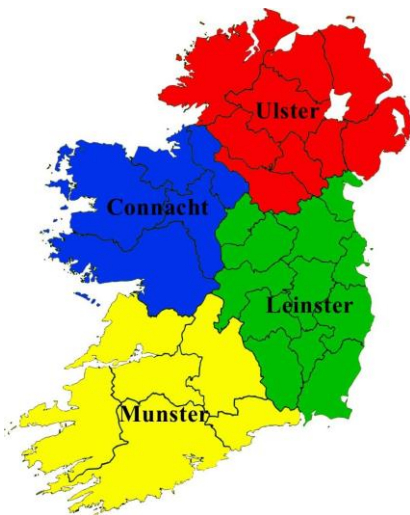
⁶ Perceval-Maxwell, 1994, s 15

⁷ Perceval-Maxwell, 1994, s. 11

⁸ Perceval-Maxwell, 1994, s. 10

Kuva 1. Irlannin kunnat. Rajat saattavat erota kapinan aikaisista rajoista. Julkaisut: University college Dublin. Saatavilla: [Historic Maps Carlow - Wicklow - Map Collections at UCD and on the Web - LibGuides at UCD Library](#). (käyty 19.5.2023)

Kuva 2. Irlannin läänit. Ulster, Connacht, Leinster & Munster. Julkaisija ei tiedossa. Julkaistu 7.4.2017. Saatavilla: [Irlande - provinces historiques • Carte • PopulationData.net](#) (käyty 19.5.2023)

Virallisesti viimeinen päätösvalta oli kuninkaalla, mutta kuten aiemmin mainittiin Englanti oli ajautumassa kohti sisällissotaa, jonka loppupuolella Charles I teloitetaan. Tämä merkitsi sitä, että vuosina ennen sisällissotaa valta-asetelmat ja poliittinen elämä olivat sekaisin

Britteinsaarilla. Valta oli jakautunut pääosin parlamentin ja kuninkaan välillä, mikä johti sisällissodan syttymiseen myöhemmin. Kuninkaan valtaa heikensi myös juoni, jolla hänet yritettiin lavastaa syylliseksi kapinallisten auttamiseen. Kapinan aikana kuningasta syytettiin moneen kertaan käyttämällä väärennettyjä papereita ja muita todisteita niin kuin John Cunningham sanoo kirjassa *Who Framed Charles I? The Forged Commission for the Irish Rebellion of 1641 Revisited* (2021).⁹ Esimerkiksi, kuninkaan leiman kanssa syntyi skandaali kapinan aikana. Tämä skandaali syntyi papereista, jotka oli kirjoitettu kapinan johtajalle ja jotka oli väärennetty kuninkaan virallisella sinetillä, joka synnytti uskoa papereiden oikeudenmukaisuuteen ja näin pahensi kuninkaan mainetta. Myöhemmin selvisi, että kuningas ei ollut itse käyttänyt sinettiä ja paperi oli väärennös, mutta skandaali oli jo tehnyt työnsä. Skandaalin aloittajasta ja papereiden väärentäjistä ei nähtävästi ole tietoa. Mielestäni kuitenkin on mahdollista, että kapinalliset olivat mukana väärennöksessä, koska he hyötyivät skandaalista parlamentin lisäksi. Heillä ei nähtävästi ollut mahdollisuutta varastaa kuninkaan leimaa ilman, että jonku kuninkaan lähipiiristä olisi varastanut sinettiä.

Talous on myös hyvä tuoda esille, koska poliittisen olojen sekavuus vaikutti myös Irlannin talouteen. Irlannin talous oli kasvussa vuoteen 1639 saakka, kun Skotlannin kapina alkoi vaikuttamaan kauppaan. Tätä ennen Irlannin talous oli vahvassa noususuhdanteessa ja kauppa oli vahvaa. Etenkin vienti Englantiin oli nähtävästi suurta.¹⁰ Perceval-Maxwell puhuu tästä aiheesta kirjassaan ja sanoo, että he ketkä olivat Irlannissa 1630-luvulla, muistavat ajan, jolloin maan talous kukoisti. Kaikki eivät kuitenkaan jakaneet tätä näkemystä. Esimerkiksi hallituksella oli hyvin erilainen kuva maan taloudesta. Parlamentin alahuone eli the “House of Commons” sanoi Irlannin talouden olevan lähellä tuhoa.¹¹

Tämä näkemysero talouteen liittyen viittaa jonkinlaiseen eroon siinä, mitä ihmiset tiesivät ja näkivät ympärillään. Hallitus tiesi enemmän Irlannin tilanteesta, koska se käytti Irlantia Englannin talouden parantamiseen. Irlannin taloudellinen nousu oli toissijainen Englannin taloudelliselle edulle. Irlannissa saatettiin tuottaa ja myydä enemmän tavaraa, mutta englantilaiset hyötyivät eniten tästä kasvusta. Irlantilaiset, joista suuri osa asui maaseudulla kylissä, hyötyivät talouden kasvusta vähiten ja jopa kärsivät taloudellisten muutosten takia. Esimerkiksi uudisasutuksen takia monet irlantilaiset menettivät maata ja valtaa. Tämä ero

⁹ Cunningham, 2021, s. 55

¹⁰ Perceval-Maxwell, 1994, s. 29

¹¹ Perceval-Maxwell, 1994, s. 29

ihmisten yhteiskunnallisen ymmärryksen välillä näkyy selvästi siinä, kuinka hyvänä eri ihmiset katsovat taloudellisen kasvun olevan. Tämä kertoo sisäisen yhtenäisyyden puuttumisesta, mikä johtui suurelta osalta maan hajanaisesta väestöstä ja eri ihmisryhmien keskinäisen kommunikaation puutteesta. Ero on selvin maaseudulla asuneen irlantilaisen väestönsosan ja kaupungeissa ja uudisasutus tiloilla asuneen englantilaisen ja skottilaisen väestön välillä. Nämä eri ryhmät eivät lähteiden mukaan olleet näkyvästi kanssakäymisessä kovin usein. Alkuperäislähteissä tämä tulee esiin kielenkäytössä. Lähteiden englantilaiset kirjoittajat käyttävät irlantilaisista nimityksiä kuten “barbaari” hyvin usein.¹² Myös muut asiat, kuten uskonto ja epäluottamus irlantilaisten lojaalisuutta kohtaan tietenkin vaikuttavat tähän kielenkäyttöön myös mutta kanssakäymisen puuttuminen varmasti myös vaikutti tähän. Perceval-Maxwell puhuu englantilaisista työnantajista ja vuokranantajista, jotka tulivat hyvin toimeen irlantilaisten työskentelijöiden ja vuokraajien kanssa. Näillä ihmisillä oli useita kanssakäymisiä toistensa kanssa ja vaikka heillä saattoi myös olla hieman ennakkoluuloja toisiaan kohtaan niin heidän kielen käytössään ei näy samanlaisia halventavia nimityksiä. Vain vuokranantajat, joilla oli ennakkoluuloja vuokralaisiaan kohtaan, olivat myös rankempia kielenkäytössään.

3. Miten tieto kapinasta levisi

Tiedonvälitys tapahtuu usein ihmisten kanssakäymisen kautta, mutta oli myös monta mahdollista kirjallista tiedonlähdeä. Kannattaa kuitenkin pitää mielessä, että 1641 oli hyvin varhain kirjapainon keksimisen ja leviämisen jälkeen. Kirjapaino oli kuitenkin levinnyt Lontooseen ja näyttää olleen suosittu, koska suuri osa alkuperäislähteistä, jotka kertovat kapinasta ovat painettuja. Kirjeenvaihdon lisäksi painetut kirjat olisivat olleet tärkeitä tiedonlähteitä. Usein nämä kaksi tiedonvälityksen muotoa olivat myös vuorovaikutuksessa, esimerkiksi kirjeenvaihtoa levitettiin painettuna tai kirjeenvaihtoa käytettiin lähteenä painetussa kirjallisuudessa. David A. O’Hara (2003) puhuu artikkelissa “English Newsbooks And The Outbreak Of The Irish Rebellion of 1641”, miten News Books eli noin 8-24 sivun pienet uutiskirjat vaikuttivat tiedon leviämiseen ja ihmisten ajatuksiin Kapinasta.¹³ O’Hara tuo esille, että Irlantilaisista oli syntynyt barbaarisen julmuuden esikuva jo ennen kapinaa. Tätä käytettiin Englannissa valloituksen ja kolonisaation oikeutukseen Irlannissa. Uutiskirjat

¹² Temple, 1646, s. 1

¹³ O’Hara, 2003, s.184 - O’Hara sanoo kirjassa näin Englanniksi - In the late Elizabethan and early Jacobean era a number of English writers reinforced to varying degrees the stereotype of the Irish as the paragon of barbaric savagery to justify the conquest and colonization of that kingdom.

usein tukivat stereotypiaa irlantilaisia kohtaan. Yhdessä esimerkissä uutiskirjan kirjoittaja, jopa käytti väärennettyä kirjettä lähteenä kirjoituksessa.¹⁴ O'Haran mielestä kirjoittajat käyttivät väärennettyjä kirjeitä lähteenä, koska väärennetyn kirjeen sisältö lietsoi katolisen vastaista vainoharhaisuutta. Tämä oli yksi tapa, jolla uutiskirjojen kirjoittajat loivat omalle tekstilleen oikeutusta.¹⁵ O'Haran mukaan kapina näytettiin jo heti sen alun jälkeen pamfleteissa verilöylynä. Tämä sama ajatus kapinasta on jatkunut vielä sen jälkeenkin. Verilöylyjä tapahtui kapinan aikana ja sen jälkeen, mutta niissä kuolleiden määrää liioitellaan ja kuolin tapoja muutetaan todellisuutta raaemmiksi. Monet julkaisut kuvasivat irlantilaisia ihmisinä, jotka leikkasivat lapsen pois äitinsä mahasta tai muuten raakoina tappajina, jotka eivät ainoastaan tappaneet, mutta nauttivat protestanttien kidutuksesta.¹⁶ O'Hara sanoo, että pamfletit sisälsivät enemmän propagandaa, kuin uutiskirjat, mutta suuri osa niiden uutisistaan kerättiin Westminsteristä. Monet uutiskirjojen kirjoittajat saivat parlamentissa toimivilta henkilöiltä rahallista apua, minkä seurauksena uutiskirjat näyttivät puolueellisilta heitä ruokkivia käsiä kohtaan. Uutiskirjoja kustansi usein Lontoon ja Englannin poliittiset hahmot. O'Hara myös sanoo, että kun otetaan huomioon poliittisen mielipiteen ja yleisen tietoisuuden taso Englannissa, on vaikea kuvitella, että näiden julkaisujen Irlannista tuottamat tiedot ja propaganda eivät olisi vaikuttaneet jonkin verran englantilaiseen yhteiskuntaan. Englannin tilanne oli jo ennen sisällissodan alkua hyvin epävakaa parlamentin ja kuninkaan valtataistelujen vuoksi. Kuten aikaisemmin mainittiin kapinaa jopa käytettiin kuningasta vastaan moneen kertaan.¹⁷ Häntä syytettiin kapinan lietsomisesta tai kapinallisten tukemisesta. Esimerkiksi koska hän ei kutsunut Irlannin tapahtumia kapinaksi, kuin vasta tammikuussa 1642, vaikka kapina alkoi jo lokakuun 22. päivänä 1641, niin tätä käytettiin puolustamaan hyökkäyksiä ja valheellisia papereita, kuten leima skandaalin papereita, häntä vastaan. Parlamentti ei ollut myöskään ainoa taho, joka käytti kapinaa kuningasta vastaan. Esimerkiksi Sir Phelim O'Neill, joka oli yksi tärkeämmistä kapinallisten johtajista julisti, että Charles I oli määrännyt kapinallisten vastustamaan Englannin parlamentin yrityksiä anastaa kuninkaallinen valta Irlannissa lokakuun 1. päivänä vuonna 1641. Paperi, jonka piti todistaa tämä oli väärennös, ja ainakin yksi uutiskirja piti sitä sellaisena, mutta sitä silti käytettiin kuningasta vastaan.¹⁸ O'Haran mukaa nämä syytökset olivat keskeisiä kuninkaan ja parlamentin välisessä kasvavassa taistelussa, erityisesti niiden voimien hallinnasta, joita

¹⁴ O'Hara, 2003, s.183

¹⁵ O'Hara, 2003, s.185

¹⁶ O'Hara, 2003, s.188

¹⁷ O'Hara, 2003, s.186

¹⁸ O'Hara,2003, s.184

pidettiin välttämättöminä kapinan tukahduttamiseksi. Irlantilaisten maine paheni ja kapinan totuus muuntui tämän valtataistelun takia. Väärennetyn tiedon levittäminen tai irlantilaisia vastaan käyvä kielenkäyttö ei kuitenkaan aina ollut parlamentin ja kuninkaan välisen taistelun seuraus. , Kathleen M. Noonan (1998) puhuu kirjassaan *the cruell pressure of an enraged, barbarous people': Irish and english identity in seventeenth-century policy and propaganda* (1998) tästä aiheesta. Hän tuo esille monta kirjaa, mitkä julkaistiin kapinan jälkeen. Hän mainitsee esimerkiksi John Tempelin (1646) kirjoittaman kirjan *The Irish rebellion: or, An history of the beginnings and first progresse of the general rebellion raised within the kingdom of Ireland, upon the three and twentieth day of October, in the year, 1641.*¹⁹ Tempelin kirja oli laajasti levinnyt ja sitä tulitaisiin julkaisemaan ja käyttämään uudelleen ja uudelleen aina vielä 1800- luvulla. Noonan sanoo myös, että vaikka on mahdotonta määrittää, aiheuttiko Temple asennemuutoksen vai näkikö Temple asennemuutoksen ja tarttui hetkeen ideoidensa julkaisemiseen, on mahdollista nähdä, että Temple loi sanaston kasvaneelle stereotypialle irlantilaisista . Tempelin tarkoitukselliset kirjoittaessaan tekstiä eivät olleet siis ainakaan pääosin poliittisia, mutta hän otti kiinni hetkestä ja jähmetti kapinan maineen verilöylynä.²⁰ Temple halusi luoda mahdollisimman huonon kuvan irlantilaisista niin, että katolinen liittouma ei olisi pystynyt muuttamaan aselepoa voitoksi. Katolinen liittouma johti Irlantia kapinan jälkeen , aina Oliver Cromwellin uudelleen valtaan nousuun saakka vuonna 1649. Noonan sanoo myös, että Temple tarjoaa historiallisen perustelun irlantilaisten alistamiselle, ja on todisteita siitä, että epäoikeudenmukainen käyttäytyminen kapinallisia kohtaan ei ollut ainutlaatuista 1600-luvulla.²¹ Tempelin kertomus irlantilaisten väkivallasta protestantteja vastaan tulisi Noonanin mielestä jäämään vaikuttamaan kuvaan irlantilaisista seuraavien kahden ja puolen vuosisadan ajan. Sen takia, koska kirja julkaistiin sellaisena aikana, jolloin englantilainen ja irlantilainen identiteetti oli muuttumassa, osaksi sisällissodan takia.

Noonanin kirjassa käydään myös läpi sitä, miten Lontoossa asuville irlantilaisille elinolosuhteet olivat huonompia kuin maaseudulla, koska uutiset levisivät kaupungissa nopeammin ja niin vaikuttivat enemmän irlantilaisten elämään Lontoossa.²² Noonan sanoo, että Lontooseen pakeni monia irlantilaisia kapinan seurauksia sen syttymisen jälkeen.

¹⁹ Noonan, 1998, s. 168

²⁰ Noonan, 1998, s. 160

²¹ Noonan, 1998, s. 169

²² Noonan, 1998, s. 169

Lontooseen muuttaneiden irlantilaisten joukossa oli suurempi prosentti lapsia ja naisia kuin muissa väestöryhmissä, jotka asuivat Lontoossa. Lontoon väestöstä suuri osa oli nuoria miehiä, mikä seikka teki irlantilaisista Noonanin mielestä vielä enemmän näkyviä. Irlantilaiset, jotka muuttivat Lontooseen, synnyttivät irlantilaisia naapurustoja, jotka olivat irlantilaisen kulttuurin sydän alueita englannissa monien satojen vuosien ajan. Näille Lontoossa asuneille irlantilaisille köyhyys oli iso ja kasvava ongelma.²³ Köyhyyttä pahensi kasvaneet ennakkoluulot irlantilaisia kohtaan. Esimerkiksi Noonan sanoo, että seurakunnat, jotka tarjosivat rahallista apua köyhille, alkoivat Lontoossa ja sen ympäristössä syrjiä irlantilaisia auttamiseen. He alkoivat suosimaan niitä, jotka yhteyksien kautta englantilaisiin voisivat vaatia identiteettiä nimityksellä "EnglishIrish". Nämä yhteydet englantilaiseen identiteettiin saattoivat olla monia asioita, esimerkiksi protestanttisuus, englantilaiset sukujuuret tai perhesiteet englantilaisia kohtaan. Noonan sanoo, että näin alettiin tehdä hienovaraisia, mutta erittäin tärkeitä eroja etnisyydestä ja että tämä muutos seurakuntien käyttäytymisessä on saattanut tapahtua sisällissodan takia, koska 1640-luvun myötä enemmän ja enemmän englantilaisia pakolaisia hankki apua Lontoosta kuninkaan ja parlamentin konfliktin takia. Olosuhteiden takia ja köyhäinapua hankkivien ihmisten määrän noustessa kirkko alkoi olemaan tiukempi avunannon kanssa ja vaativat köyhäinapua hankkivilta henkilöiltä jonkinlaista yhteyttä englantilaisiin. Tästä pystyy mielestäni näkemään, miten englantilaisia ja irlantilaisia pidettiin eri etnisinä ryhminä ja irlantilaisia ja heidän kulttuuria alempiarvoisena englantilaisiin verrattuna. Köyhäinavun suhteen nähdään, miten englantilaisten elämät katsottiin olevan tärkeämpiä kuin irlantilaisten. Ennakkoluulot ja irlantilaisista käytetty kieli kirjallisessa tiedonvälityksessä ja jokapäiväisessä elämässä varmasti vaikutti tähän myös.

4. Kapinan vaikutukset

Kapinan vaikutukset näkyvät parhaiten tänä päivänä siinä, miten kapinaa käytettiin myöhemmin Irlannin historiassa. Kapinan vaikutuksista myöhäisempään Irlannin historiaan esimerkiksi voisi tuoda esille Cromwellin uudelleen valloituksen 1640-luvun lopulla ja "Home Rule" eli Irlannin itsehallinto taistelun 1800-luvun alussa. Kapinaa käsittelevää kirjallisuutta käytettiin Euroopan ja etenkin Irlannissa poliittisen epävakauden aikana. Esimerkiksi Tempelin kirja julkaistiin uudelleen moneen kertaan epävakaina aikoina,

²³ Noonan, 1998, s. 172

esimerkiksi Ranskan suuren vallankumouksen aikana. Keskustelu kapinasta on aina ollut hyvin poliittista. Irlantilaisia tukevat ihmiset ovat käyttäneet kapinaa tukemaan tarinaa kapinallisista irlantilaisista, jotka pyrkivät ainoastaan itsehallintoon. Englantilaisia tukevat ihmiset ovat taas käyttäneet kapinaa oikeuttamaan Irlannissa asuvan protestanttisen vähemmistön hyökkäyksiä katolisia irlantilaisia vastaan. On katsottu, että kapinan aikana tapahtuneet veriteot on pitänyt maksaa takaisin. Vääristelyä tietoa kapinasta ja kuolleiden määrästä käytettiin esimerkiksi oikeuttamaan Cromwellin uudelleen valloitusta vuonna 1649. Uudelleen valloitusta oikeuttamaan käytettiin 1640-luvulla kerättyjä depositioita, kuten Micheál Ó Siochrú, ja Jane Ohlmeyer sanovat kirjassaan *Ireland: 1641: Contexts and Reactions*. (2013).²⁴ Depositiot olivat kahdeksan papin keräämiä tekstejä. Komission eli pappien keräämiä tietoja laajennettiin tammikuussa 1642 sisältämään väitteet murhista ja joukkomurhista kun kapina kiristyi. Depositoiden eli protestanttien todistuksien propaganda-arvo huomattiin pian. Depositoiden kirjoittajat käyttivät taitavasti kertomuksia kuolemasta ja tuhosta rakentamaan oikeutta Englannin joukkojen Irlannin uudelleen valtaukselle.²⁵ Sodan lopussa vuonna 1652 Englannin uusi tuomioistuin – johon kuului deposition kerääjä, Henry Jones – käytti tekstejä muun täydentävän todistusaineiston kanssa satojen ihmisten tuomitsemiseen kuolemaan.²⁶ Depositiot ovat kuitenkin puolueellisia, koska ihmiset saattoivat suurennella menetyksiään ja väärentää tapahtumia, koska he halusivat enemmän rahallista korvauksia. Cromwellin uudelleen valtauksen aikana tapahtuneita joukkomurhia, kuten Droghedan piirityksen jälkeen tapahtuneen joukkomurhan kohdalla ei näin toimittu.²⁷ Jopa sanasto on erilaista puhuessa uudelleen valloituksesta, eikä sanaa verilöyly käytetä. Joukkomurhia tapahtui useita, etenkin vuonna 1649, mutta verilöyly sanan ei katsottu sopivan näihin tilanteisiin, koska niiden katsottiin edustavan veritekoja, joiden syylliset olivat oikeutettuja tekoihinsa. Englantilaisilla Cromwellin joukoilla oli poliittista valtaa, jota irlantilaisilla kapinallisilla ei ollut. Irlantilaisten käytöstä ei katsottu asianmukaiseksi käyttäytymiseksi, koska heillä ei ollut valtaa kuten Cromwellilla oli.

Englantilaiset pelkäsivät myös mahdollista toisen maan hyökkäystä, jolloin Irlanti auttaisi hyökkääviä joukkoja Englantiin.²⁸ Englannissa oli monta täysimittaisen hyökkäyksen pelkoa vuosina 1613,1615,1624,1625 ja 1639. Kapinallisista päätettiin tehdä esimerkkejä, jotta

²⁴ Ó Siochrú & Ohlmeyer, 2013, s.1

²⁵ Ó Siochrú & Ohlmeyer, 2013, s.2

²⁶ Ó Siochrú & Ohlmeyer, 2013, s.4

²⁷ Ó Siochrú & Ohlmeyer, 2013, s.7

²⁸ Ó Siochrú & Ohlmeyer, 2013, s.10

irlantilaiset pelkäisivät mahdollisten hyökkäävien joukkojen auttamista. Englanti ylläpiti kapinan aikana ja sen jälkeen myös laajaa linnoitusten ja varuskuntien verkostoa Irlannissa ja pyrki pelottamaan irlantilaisia sotatilailla.²⁹ Ennen kapinaa oltiin Irlantiin myös kerätty irlantilainen armeija, jotka olivat kuninkaan alaisina. Tätä armeijaa ei nähtävästi kuitenkaan käytetty kapinan kukistamiseen, vaan kuningas jäi pohtimaan, mitä armeijalla pitäisi tehdä. Tämä oli yksi syy, miksi kuningasta syytettiin toimettomuudesta kapinaa kohtaan. Hänellä oli armeija Irlannissa, mutta ei käyttänyt sitä kapinan tukahduttamiseen.

J. Redmond, puhuu artikkelissa “Religion, civility and the “british” of Ireland in the 1641 rebellion” (2021) samanlaisista asioista, etenkin englantilaisten ja irlantilaisten väleistä kapinan jälkeen. Menneisyyttä on käytetty kasvattamaan uusia konflikteja.³⁰ Menneen konfliktin uhkat ovat usein tärkeitä syyttämään uuden konfliktin tuleen. Esimerkiksi vuoden 1641 kapinan jälkeen tapahtumaa on käytetty oikeuttamaan tulevia konflikteja, koska menneisyyden väärät teot on täytynyt kostaa. Tämä taas luo väkivallan kierteen, jossa kummatkin ryhmät pyrkivät kostamaan menneitä tekoja ja saavuttamaan tai pitämään enemmistövallan maassa. Irlannin historiassa tämän väkivallan kierteen voi nähdä hyvin helposti, pitkissä listoissa kapinoita, sotia ja muita konflikteja. Redmond tuo esille, miten englantilaiset muokkasivat itsestään kuvan uhreina rauhansopimuksessa vuodelta 1643. Englanti pyrkivät sopimuksessa esittämään kaunistellun kuvan protestanteista Irlannissa ennen kapinaa. Redmondin mielestä näin vahvistettiin kuvaa englantilaisten paremmuudesta ja kuvaa irlantilaisen julmuuden uhreista.³¹

Tämä tapa katsoa ja puhua kapinasta jatkui pitkän aikaa. John Gibneyn puhuu kirjassa *The Shadow of a Year : 1641 Rebellion in Irish History and Memory* (2013) tästä aiheesta. Gibney tuo esiin esimerkiksi 1660- luvun eli Englannin monarkian palautuksen ajan ja miten kruunun palaamiseen reagoitiin Irlannissa.³² Gibney sanoo irlantilaisten parhaansa mukaan pyrkineen osoittamaan uskollisuutta kruunulle, samalla kun katoliset pyrkivät myös saamaan tuomioistuimilta omaisuuttaan palautetuksi. Tämä oli kuitenkin vaikeaa, koska protestanttinen tulkinta monopolisoi julkista puhetta. Nähtävästi katoliselle uskollisuuden toteaminen ja osoittaminen kruunua ja Englantia kohtaan jäi näkyväksi osaksi elämää

²⁹ Perceval-Maxwell, 1994

³⁰ Redmond, 2021, s. 1

³¹ Redmond, 2021, s. 13

³² Gibney, 2013, s. 76

irlantilaisille poliitikoille. Maailmassa, jossa kirjallisuudessa käytetään sanoja kuten “barbaari” puhuttaessa irlantilaisista, tämä ei varmastikaan ollut helppoa. “Old English”-henkilöille tilanne oli hieman erilainen. Gibneyn mukaan monarkian palauttamisen aikaan “Old English” -henkilöt väittävät, että heitä kohdeltiin väärin “kapinallisina” 1640-luvulla ja he pyrkivät estämään tällaisen kohtelun jatkumisen 1660-luvulla. Gibneyn mukaan tämä saattoi toimia heitä edukseen, koska he hyötyivät eniten pienestä määrästä korvauksia, joita annettiin Irlannin katoliselle väestölle eli “restoration law’n” kautta. Mielestäni tässä näkyy kuitenkin myös etnisyys, sillä “Old English” -henkilöt olivat lähempänä englantilaista identiteettiä.

Esimerkiksi, jos ajatellaan irlantilaisia Lontoossa kapinan jälkeen, niin heidän piti todistaa, että heillä oli jokin kontakti, esimerkiksi perheyhteys, englantilaisiin tai “englantilaisuutta”. “Old English”-henkilöillä oli tietenkin enemmän kontakteja englantilaisiin, sillä he olivat alun perin englantilaisia, jotka muuttivat Irlantiin, ja he usein elivät kaupungeissa englantilaisten kanssa. toisin kuin irlantilaiset, jotka suurelta osin asuivat maaseudulla. Uskonto ei näin vaikuttanut korvauksiin yhtä paljon, kuin henkilön identifiointi. Irlantilaisuus tai englantilaisuus vaikuttivat nähtävästi enemmän siihen, miten kapinan vaikutukset näkyivät ihmisten elämään, uskonto oli kuitenkin osa ihmisten identiteettiä. Irlantilaisille kapinan vaikutukset näkyivät eniten jokapäiväisessä toimeentulossa, koska apua oli vaikeampi saada). Luottamukseen, maineeseen ja moneen muuhun elämän osa-alueeseen kapina vaikutti vielä pitkään. Kapina vaikutti myös, kuten aikaisemmin käsiteltiin, eri ryhmien väleihin ja kapinan jälkeisiin konflikteihin Irlannin historiassa.

Kapinan vaikutukset voidaan nähdä myös irlantilaisten juhlimisessa ja niiden kieltämisessä. Gibneyn mukaan Irlannissa oli tapa juhlia kokkojen, kulkueiden ja juomien kanssa julkisesti ja riehakkaasti.³³ Tämä ilmiö voimistui jakobiinien hallinnon aikana vuoden 1685 jälkeen. Lopusta tämä johti väkivaltaisuuksiin marraskuussa vuonna 1687. Vielä marraskuussa 1687 jotkut juhlivat kapinalle pyhitettyä päivää tekemällä kokkoja, ja jotkin sotilaat rankaisivat juhlilijia, jopa tappoivat yhden tai kahden kauppiaan. Kokot kiellettiin tämän jälkeen joksikin aikaa. Samankaltaiset kokot ovat yleisiä tänä päivänä Irlannissa, kun juhlitaan suurempia historiallisia tapahtumia. Esimerkiksi kokot voivat edustaa tiettyjä taisteluita tai ylipäätään valtataistelua Irlannissa. Kokkojen kieltäminen on tästä näkökulmasta katsottuna

³³ Gibney, John, 2013, s. 78

mielenkiintoista, koska voimme nähdä, mistä Irlannin nykyiset kulttuuriset tavat ovat syntyneet. Kokkoja käyttävät esimerkiksi myös unionistit Pohjois-Irlannissa. On mielenkiintoista, miten kokot ovat kehittyneet vuosien aikana edustamaan poliittisia ajatuksia ja erilaisia näkökulmia historiasta. Kokot saattavat myös synnyttää vihamielisyyttä, koska ihmiset eivät aina ole samaa mieltä niitä edustavista asioista. Esimerkiksi kokoihin saatetaan laittaa kuvia poliittisten puolueiden johtajista, provosoidakseen kokoa katselevia ihmisiä, joilla on eri poliittinen suuntautuminen.

Kapinan vaikutus näkyy suuresti tänä päivänä Irlannissa asuvien identiteetissä ja siinä miten identiteettiä ja etnisyyttä katsotaan Irlannissa. Erottelu uudisasukkaiden ja syntyperäisten irlantilaisten jälkeläisten välillä nähtävästi tulivat merkittävimmin esille kapinan takia, koska kapinan aikaisessa ja sen jälkeisessä kirjallisuudessa nähdään suurempi määrä etnisestä stereotypisointia. Irlannin myöhemmässä historiassa, aina nykypäivään saakka voidaan nähdä eri väestöryhmien välistä etnistä jaottelua, joka on usein kiintynyt uskontoon, sillä syntyperäiset irlantilaiset ovat usein katolisia ja uudisasukkaiden jälkeläiset ovat usein protestanttisia. Tämä linkki etnisyyden ja uskonnon välillä voidaan nähdä vielä tänä päivänä Irlannin kulttuurisessa ja poliittisessä elämässä. Esimerkiksi Pohjois-Irlannissa protestanttisuus, englantilainen kulttuurinen ja etninen tausta ja Englannin vallan tukeminen alueella nähdään usein toisiaan tukevinä asioina ja tärkeinä osina uudisasukkaiden jälkeläisten identiteettiä.

5. Miten kapinaa on tutkittu

Irlannin kapinaa on tutkittu vuosisatojen aikana eri tavoilla. Kapinaa käsittelevässä kirjallisuudessa huomataan nykyisen kaltaista ammattimaisuutta ja poliittista sitoutumattomuutta vasta aika myöhään 1900-luvulla. Tutkimusetiikka on muuttunut paljon. Monet aikaisemmat tekstit ovat poliittisten ja puolueellisten henkilöiden kirjoittamia. Vaikka tekstit olivat aikanaan tutkimuskirjallisuutta, ne ovat jääneet etenkin tutkimustavan muutoksen takia vanhoiksi ja tarpeettomiksi. Niitä kuitenkin voidaan käyttää lähteinä, jos halutaan selvittää, miten kapinaan vastattiin ja selvittämään kapinan vaikutuksia yhteiskuntaan. Esimerkiksi Temple kirjoitti kapinasta vuonna 1646 ja hänen kirjansa on nähtävästi ollut hyvin tärkeä synnyttämään kapinasta kuvaa Britteinsaarilla ja myös kauempana. Tempelin tekstejä on julkaistu uudelleen ja uudelleen vuosisatojen aikana usein kapinoiden ja yhteiskunnallisten muutosten aikoina, kuten Ranskan vallankumouksen aikana.

Muita alkuperäistekstejä aiheesta on esimerkiksi Francis, Plowden (1805) *An historical letter from Francis Plowden, Esq. to Sir Richard Musgrave, Bart.*, Booker, John. (1646) *A bloody Irish almanack, or, Rebellious and bloody Ireland, discovered in some notes extracted out of an almanack, printed at Waterford in Ireland for this yeare 1646* ja anonyymien katolisten teksti *The propositions of the Roman Catholicks of Ireland as also the answer of the agents for the Protestants of Ireland....* (1644). Näissä teksteissä käydään läpi kapinaa useilta eri puolilta-. Esimerkiksi Bookerin teksti vuodelta 1646 on hyvin tyypillinen tavassaan puhua irlantilaisista, mutta puhuu aiheesta ja irlantilaisista almanakan kautta. Teksti saattaa olla hieman vaikeasti kirjoitettu, koska siinä käsitellään paljon numeroita. Alkuperäislähteiden kanssa saattaa olla myös vaikeuksia, koska kieli on kehittynyt ajan myötä, eikä kaikkia teksteissä käytettyjä sanoja enää käytetä. Tekstit kuitenkin osoittavat hyvin aikalaisten ajan käsityksen ja miten tämä yhtyi mukaan käsitykseen etnisyydestä ja identiteetistä.

Alkuperäislähteiden, kuten Tempelin tekstin keskittymä etnisyyteen ja irlantilaisten identifiointiin on johtanut tutkimuksissa kapinan sivuuttamiseen. Suuremmassa osassa alkuperäislähteistä ei puhuta kapinan tapahtumista itsessään. Ne ovat enemmän propagandaa tai poliittisista syistä kirjoitettuja tekstejä, joissa pyritään antamaan huono kuva yleensä irlantilaisista tai joskus kuninkaasta. Ne ovat esimerkiksi voitu kirjoittaa parlamentin ja kuninkaan intellektuaalista taistelua varten.

Kiinnostus kirjoittaa Irlannin kapinasta nousi uudelleen pintaan vasta 1990-luvun puolivälissä. Vuonna 1994 julkaistu M. Perceval-Maxwellin *Outbreak of the Irish Rebellion of 1641* on huomioitu suuressa osassa sen julkaisemisen jälkeisessä kirjallisuudessa.

Perceval-Maxwellia on myös keuhuttu, koska hänen tekstinsä synnytti uuden kiinnostuksen aiheeseen. Hän on oman tutkimuksensa lisäksi ollut monen muun tutkijan tutkimuksen kirjoitusprosessissa mukana. Tämä näkyy kirjojen ja artikkelien kiitos sanoissa, joissa kiitetään hänen avustaan tekstin kirjoittamisessa.³⁴ Perceval-Maxwell kirjaa on myös käytetty lähteenä monessa, jollei valtaosassa tutkimuksen jälkeen julkaistuissa kirjoissa.

Perceval-Maxwellin tutkimus loi mielestäni suuren suosion aiheeseen, koska siinä tuodaan esille mielenkiintoisia näkökohtia kapinasta, joita ei ennen oltu käsitelty. Esimerkiksi Perceval-Maxwell tuo esille Irlannin raha-asioita ennen kapinaa ja miten Wentworth, joka johti Irlantia kuninkaan sijaisena, vaikutti käytöksellään irlantilaisten elämään ja kapinan syttymiseen.

³⁴ O'Hara, 2003, s. 188.

Tutkimuksen tekoon Irlannin kapinasta vaikuttaa myös tutkimuskentän hajanaisuus ja lähteiden saatavuus. Aiheesta on tehty tutkimusta, mutta tämä tutkimuskenttä on kapea ja se on jakaantunut amerikkalaisten, irlantilaisten ja brittiläisten tutkijoiden välillä. Irlannissa aihetta on tutkittu enemmän. Tämän voi nähdä, kun kävin läpi irlantilaisen yliopistojen kirjasto luetteloita. Ne historioitsijat, jotka ovat tehneet aiheesta tutkimusta, eivät usein ole tehneet aiheesta montaa tutkimusta. Aiheen erikoistuntijoita on vain muutama, kuten Perceval-Maxwell.

Alkuperäislähteissä korostetaan kapinan ja sen jälkeisenä aikana tapahtuneita verilöylyjä. Etenkin tapettujen protestanttien määrää suurennellaan monessa alkuperäislähteessä poliittisista syistä. Tämä on vaikeuttanut tutkijoiden työtä, koska heidän on pitänyt päätellä uhrien todellinen määrä toisien dokumenttien avulla. Uudisasukkaiden ja kuolleiden määrästä ei kuitenkaan voida olla varmoja. Tästä seikasta ja alkuperäislähteiden puolueellisuudesta on tutkijan oltava tutkimuksessaan totuudenmukainen ja pyrkii antamaan lukijalle kuva kaikista todennäköisemmästä totuudesta.

6. Päätelmät

Irlannin kapinaa tutkiessani on tullut esille, että kapinan kehittymiseen vaikutti monet Irlannin ulkopuoliset asiat, kuten kuninkaan ja parlamentin välinen taistelu ja Skotlannin kapina. Myös monet Irlannissa tapahtuneet asiat, kuten uudisasukkaiden saapuminen, maanomistuksen ja vallan vaihtuminen Englantiin tai englantilaisten käsiin ja irlantilaisia ja “Old English” -henkilöitä syrjivät lait, kuten “the Oath of Supremacy” vaikuttivat kapinan kehittymiseen valtavasti. Näiden ja muiden aikaisemmin käsittelyjen syiden takia Irlannin ja Britteinsaarien poliittinen ilmapiiri oli hyvin epävakaa, ihmiset olivat jakaantuneita Irlannissa, Skotlannissa ja Englannissa maan johdosta ja tulevaisuudesta. Irlantilaiset ja “Old English” -henkilöt nähtävästi aloittivat kapinan Irlannissa, koska he halusivat muutosta ja lisää sananvaltaa Irlannissa. Monet kapinat, niin kuin tämä kapina alkoi, koska ihmiset katsovat nykyisen järjestelmän olevan puutteellinen tai ennakkoluuloinen tiettyä etnistä ryhmää kohtaan.

Kapinan vaikutukset oli toinen tutkimuskysymykseni, johon olen tutkimuksellani pyrkinyt vastaamaan. Kapinan vaikutukset voidaan mielestäni jakaa kahteen ryhmään, lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin vaikutuksiin. Lyhytaikaisiin vaikutuksiin kuuluu esimerkiksi sotatilan

ylläpitäminen Irlannissa, mutta kapinan pitkäaikaiset vaikutteet ovat mielestäni paljon mielenkiintoisempia. Esimerkiksi identiteetin ja etnisyyden merkityksen korostuminen Britteinsaarilla, etnisen syrjinnän lisääntyminen ja irlantilaisten määrän nousu Lontoossa ja näiden irlantilais-naapurustojen historia kapinan jälkeen ovat kiinnostavia havaintoja Irlannin kapinan pitkäaikaisista vaikutuksista. Kapina ei synnyttänyt itsessään esimerkiksi syrjintää irlantilaisia kohtaan mutta lisäsi ongelmaan paljon. Väärennetty tapa, jolla John Temple ja muut ajan kirjoittajat kuvasivat irlantilaisia “barbaareina” ja korostivat joukkomurhia ovat mielestäni suuri syy syrjinnän nousulle kapinan jälkeen. Tämän väärennetyn tiedon vaikutukset voi nähdä vielä tähän päivään saakka Irlannin poliittisessa kulttuurissa ja maan myöhäisemmässä historiassa. Irlannin kapinan jälkeisessä historiassa vaikutuksen voi nähdä esimerkiksi tavassa, millä uudisasukkaiden jälkeläiset halusivat kostaa teksteissä paisuteltuja kapinan aikaisia veritekoja. Kapinan vaikutukset ovat olleet monimutkaisia ja usein liittyvät myös myöhempään Irlannin tapahtumiin. Kaikkia kapinan vaikutuksia ei voida mielestäni mitata, koska muut asiat ovat vaikuttaneet myös näihin asioihin, mutta kapinan vaikutukset Irlannin historiaan ja nykyhetkeen voidaan silti nähdä.

Kuten johdannossa huomausin, niin kapinan kulkua on vaikea tutkia, koska kapinan tutkimuksessa tulee vastaan ongelma lähteiden saatavuudesta. Monet alkuperäislähteet ovat siirtyneet internetiin, mutta ovat käytettävissä vain yliopiston tunnuksien avulla, minkä vuoksi suuri määrä tutkimusta ovat monien tutkijoiden ulottumattomissa.³⁵ Tämä on johtanut mielestäni internetissä avoimesti käytettävien tekstien ylimääräiseen käyttämiseen tutkimuksessa. Esimerkiksi depositiot eli kapinan jälkeen kerätyt tekstit, jotka kertovat protestanttien häviöistä, ovat olleet avoimesti käytössä. Näitä tekstejä käytetään paljon tutkimuskirjallisuudessa. Tämä tukee samankaltaisen tutkimuksen kirjoittamista. Uudenlaista tutkimuskirjallisuutta, joka kertoo aiheesta toisesta näkökulmasta, tarvitaan mielestäni lisää. Aihe on mielestäni tärkeä, kun ajatellaan laajemmin Irlannin historiaa ja irlantilaisten identiteettiä.

Lähteet

Alkuperäislähteet

Anonyymit konfederaation katoliset. (1644) *The propositions of the Roman Catholics of Ireland as also the answer of the agents for the Protestants of Ireland made to the said*

³⁵ Linkki depositioihin; [1641 Depositions \(tcd.ie\)](https://tcd.ie/depositions)

propositions, and their petitions and propositions to His Majesty, and His Majesties answer to the propositions of the said Roman Catholicks, and the answer of James, Marquesse of Ormond, His Majesties Commissioner for the treatie and concluding of a peace in the kingdome of Ireland, to the said propositions. Sivusto: [Advanced Search - Early English Books Online - ProQuest \(jyu.fi\)](#). Saatavissa: [The propositions of the Roman Catholicks of Ireland... - Early English Books Online - ProQuest](#). (Käyty 9.12.2022)

Booker, John. (1646) *A bloody Irish almanack, or, Rebellious and bloody Ireland, discovered in some notes extracted out of an almanack, printed at Waterford in Ireland for this year 1646. Whereunto are annexed some astrological observations upon a conjunction of the two malignant planets Saturne and Mars in the middle of the signe Taurus the horoscope of Ireland, upon Friday the 12. of Juue [sic] this year 1646. with memorable prædictions and occurrences therein.* By John Booker. Sivusto: [Advanced Search - Early English Books Online - ProQuest \(jyu.fi\)](#). Saatavissa: [A bloody Irish almanack, or, Rebellious and bloody Ireland... - Early English Books Online - ProQuest](#). (käyty 9.12.2022)

Plowden, Francis. (1805) *An historical letter from Francis Plowden, Esq. to Sir Richard Musgrave, Bart.* Julkaisija: Fitzpatrick. B. (uudelleen julkaisut H. Fitzgerald.) Sivusto: [JSTOR: Advanced Search \(jyu.fi\)](#). Saatavissa: [An historical letter from Francis Plowden, Esq. to Sir Richard Musgrave, Bart. on JSTOR](#). (Käyty 9.12.2022)

Temple, John, Sir. (1646) *The Irish rebellion: or, An history of the beginnings and first progresse of the general rebellion raised within the kingdom of Ireland, upon the three and twentieth day of October, in the year, 1641. Together vvith the barbarous cruelties and bloody massacres which ensued thereupon. / By Sir Iohn Temple Knight. Master of the Rolles, and one of his Majesties most honourable Privie Councell within the kingdom of Ireland.* Sivusto: [Advanced Search - Early English Books Online - ProQuest \(jyu.fi\)](#). Saatavissa: [The Irish rebellion:... - Early English Books Online - ProQuest](#). (Käyty 9.12.22)

Tutkimuskirjallisuus

Cunningham, John (2021) *Who Framed Charles I? The Forged Commission for the Irish Rebellion of 1641 Revisited.* Julkaisu artikkelikokoelmassa *English Historical Review*. Helmikuu 2021, Vol. 135 Issue 578, p. 55-84. Julkaisut: Oxford academic. Sivusto: [Advanced Search: EBSCOhost](#). Saatavissa: [ceab001.pdf \(silverchair.com\)](#). (Käyty 9.12.2022)

Gibney, John. (2013) *The Shadow of a Year : 1641 Rebellion in Irish History and Memory*.
Julkaisu osana sarjaa History of Ireland and the Irish Diaspora. Sivusto:[ProQuest Ebook Central](#). Saatavilla: [ProQuest Ebook Central - Detail page](#). (käyty 9.12.2022)

O'Hara, David A. (2003) *English Newsbooks And The Outbreak Of The Irish Rebellion of 1641* Julkaisu osana artikkelikokoelmaa Media History. Joulukuu2003, Vol. 9 Issue 3, p. 179-193. Julkaisut: Taylor & Francis. Sivusto: [Advanced Search: EBSCOhost](#) Saatavissa: [English Newsbooks And The Outbreak Of The Irish Rebellion of 1641 \[1\] \(tandfonline.com\)](#) (käyty 9.12.2022)

Ó Siochrú, Micheál & Ohlmeyer, Jane. *Ireland: 1641 : Contexts and Reactions*. (2013)
Julkaisu osana sarjaa studies in Early Modern Irish History. Julkaisut: Manchester University Press. Sivusto: [ProQuest Ebook Central](#). Saatavilla:[ProQuest Ebook Central - Detail page](#). (käyty 9.12.2022)

Noonan, Kathleen M. *'THE CRUELL PRESSURE OF AN ENRAGED, BARBAROUS PEOPLE': IRISH AND ENGLISH IDENTITY IN SEVENTEENTH-CENTURY POLICY AND PROPAGANDA*. Julkaisu osana artikkelikokoelmaa Historical Journal. Maaliskuu 1998, Vol. 41 Issue 1, p. 151. Julkaisut: Cambridge University Press. Sivusto: <https://www.cambridge.org/> Saatavissa: [The Cruell Pressure Of An Enraged, Barbarous People...\(cambridge.org\)](#). (käyty 9.12.2022)

Perceval-Maxwell, M. *Outbreak of the Irish Rebellion of 1641*. (1994) Julkaisut: McGill-Queen's University Press. Sivusto: [ProQuest Ebook Central](#). Saatavilla: [ProQuest Ebook Central - Detail page](#). (käyty 9.12.2022)